

Kanakanavu tamna Karianasau

Kanakanavu cecenana tia matacuvungu kaisisi “Mikongu”. vanai sii ’una kari miana, sua vina’u ia, nivua kani “Tapucarake”. meesua patuturu Kanakanavu mataa Tapucarake. noo ’una cu vo’orua vina’u ia, tia maripipiningi kungangaan ’inia. nakai niarasurumu Tapucarake ara’akia. ’akia cau tavara’u ’acuu nanu nguani? ka’anu roimi Kanakanavu nimovua nguani rapu vina’u. pasiun cu, sua nguani ia “tamu vina’u” kisun. cecenana ’apaica kari meesua, maripipiningi vo’orua vina’u. nakai miaa koo pa matarava Mikongu ia, ’una pa cucumeni vanai vina’u sikaisisi. sikara in sua kanganiun ia “Karianasau”.

Kanakanavu tamna sikaisisi. ’itumuru tia ’utumukun kaisisi. nakai sua kaisisi Karianasau ia, tia cani pininga kaisisi. noo cumacu’ura ’una uceni ’unai, tia mamanung ka’umo’uma. cani pininga sarunai ia, tia mara capuku cumacukukuk ’inia. sua iisua cucuru kanganiun cukanang. ’esi tumatuturu, sua ’unai isi ia, ’una cu cau tia ’urupaca ’inia. cau cucumeni, cumacu’ura capuku cukanang iisua. tia cu marakiu tikirimi cucumeni ’unai. isi sua miana tamna niurina horecu.

paira noo vo’orua cenana, kacani vuanu tia cu matirupangu. sua cau cani pininga, tia pacupungu makananu mamisa ’ucup. noo ’una cu mamanung ’ucup ia, meesua tia tavara’u kaisisi Karianasau. tia mucmucun cani pininga, mukusa tia ka’umo’uma ’unai. mu’uru’uru moon na ciciri ti’ingai vunai. tumatakutaku cun mataa marikup ’unai. na ’umo’uma iisua, macuvungu cumacakukuk niarapungcua capuku. tia pa katatamu ’inia. taniara meesua kuca’ania, ka’anu tia kuvangvangun. sua tingasu kunua ia, upucun tumatini na taru’an tamna ’ucu. sua ’imi in ia, macakuaru kunua ’una tingasu.

akini taniara, noo pusu’ucup mamanung. kavangvang cani pininga, tia cu mavici makai numan, kakaamaru, tuku, tarimu. tia pa mavici cucumeni umukua, makai tanuk, tammi, ’aricang. sua isi ia, tia umukun na ’umo’uma vina’u ciciri. taniara soni puisia karapa’ici, tasini mataa vutuukuru ’arasakai. aka kavangvang masitatie pokari, arakuracu na mamanu. noo tia cu matiananai putukio, mastaan puisia ’umu’ututu, ma’asung. tia miakaka kani natia putukioa cani taniara.

卡那卡那富族的開墾祭儀

每年會舉辦米貢祭。源於小米種子是小矮人所贈予的傳說，族人為了感念獲贈的恩情，稱他們為「小米之神」。每年依約定擺出新的小米。在米貢祭之前，還有與小米生長相關的儀式，最重要的就是 Karianasau。

Karianasau 祭儀以家庭為單位。當有塊地被看中，家裡的男士會在那塊地插上打結的芒草，告訴眾人這地已有主人，其他人看到芒草標記，會迴避另覓它處。這是當時的慣俗律法。

通常在新年第一個月快結束時，就要留意夢境。有好夢就進行開墾的開工儀式。凌晨由家長帶領全家到預定地，首先清理邊邊的一塊土地，在田地的周邊繼續插上打結的芒草，同時要進行 katatamu 滴酒祈福儀式。當日午餐刻意不吃完，剩下的要包起來懸掛於工寮主柱上，象徵食物豐富有餘。

翌日全家帶著農具跟小米以外的副食農作，如芋頭，地瓜、樹豆等等，這些要種在小米田周邊。這天禁酒、吃辣及魚蝦。不可喧嘩、斥責兒童，開工前不可放響屁，打噴嚏等，否則會壞了一天的計畫。